

Козацька станиця у гощанському дворі

Фото Олександра Коташевського

Різьбяр Володимир Кузін

Якщо ви коли-небудь опинитесь у Гощі, то загляньте на вулицю Северина Наливайка. Серед численних туристичних пам'яток у цьому місті, як-от палац Валевських, Свято-Михайлівська церква та діючий вітряк, приватне подвір'я тутешнього жителя Володимира Кузіна заслуговує не менше уваги. Перше, що вас зустрине, — дивовижний різьблений вручну паркан з козаками, дерев'яні двері і шафи, і навіть справжній трон. Все це господар вирізьбив власними руками.

Для того, щоб займатися різьбленням, каже Володимир Кузін, треба володіти знаннями з геометрії, мати уявлення про перспективу, здобути художню освіту. Власне, він сам навчався в художній школі, а також відвідував художні студії. Першу свою роботу вирізьбив у 18 років, коли був в армії. — поларнуок для мами.

щоб допоміг, направив мою думку і руку. І дерево оживає на очах. Насправді, щоб різьбити, потрібно дуже любити цю справу, а ще — фантазувати. Багато хто береться і кидає, бо каже, що дуже важко. А ще травматично, можна покалічитись, якщо втратити пильність. Колись і собі різцем ковзнув по руці і порізав вену, так поспішав до Віллі зробити Гроб Господній в церкву. Але нічого, перемотав руку, з Божою допомогою кров зупинилася і якість доробив до ранку.

За словами Володимира Кузіна, кожній його роботі передує період заготовки матеріалів, який іноді розтягується на тижні. Наприклад, до початку роботи над парканом майстер з'їздив по лісу два причепи колод.

— Я ніколи не використовую живе дерево, яке ще росте і зеленіє, — пояснює різьбяр. — Мені його шкода. Завжди беру сухостій, підходить мені і звалений 20 років тому дуб, який вже мохом поріс. Дехто каже, що то вже дрова, а для мене це — цінний матеріал. Використовую різні породи, переважно з тутешнього нашого лісу: дуб, осики, ясен, тополі. Дуже люблю бук — то залізне дерево. Кажуть, з твердого важче вирізьбити, але мені подобається. Мабуть, тому що відповідає моєму характеру (сміється). Також люблю різьбити з осики, бо, як відомо, вона відганяє різну нечисть. Якщо в хаті є речі з осики, то зла людина на її поріг не ступить. От в мою, наприклад, такі люди справді не ходять.

На разі Володимир Кузін вже завершує стіл з німфами: погруддя красивих міфічних лісових істот плавню перестояють у сплетену лозу з листям, яка

— Можна сказати, що відтоді і займаюся різьбленням, — розповів майстер. — Маю вже, мабуть, із 40 років стажу. Дев'ять з них працював за кордоном, у Прибалтиці. Теж різьбив по дереву, в основному це були меблі, але мав і великі замовлення. Наприклад, якось півроку працював в одного багатого замовника, який захотів оздобити деревом і різьбою увесь свій триповерховий будинок.

Роботи майстра просто вражають. Наприклад, паркан, яким обгороджено його подвір'я — суцільне дерево із вирізьбленими сюжетами з козацької історії, лірики та просто побуту. Це своєрідна книга, кожна секція якої розповідає свою унікальну історію. Розглядати її можна годинами.

— Над парканом я працюю ось уже шість років, — каже різьбяр. — І досі його не закінчив. Для його виготовлення використовував різні породи дерева, починаючи з дуба і закінчуючи ясенем. А козацької тематики дотримуюся тому, що сам я — козацького роду, з-за Дону. Якщо ви там побуваєте, то побачите такі станиці, де і віконниці, і брами, і взагалі майже все — різьблене. Моя хата, звісно, старенька і їй до того далеко, проте я хотів, щоб вона хоч частково нагадувала про період козаччини. До того ж і знаходиться вона на вулиці Северина Наливайка, названій на честь відомого козака.

Господар гостинно запрошує до

хати, і коли ви туди увійдете, то наче потрапите у світлицю шляхтича. Перше, що вражає, — важкі дубові різьблені двері. А потім, знову ж таки з натурального дерева, різьблені шафи, табурети, столи, стільці, і навіть трон, з якого, здається, тільки щойно встав і пішов воювати Іван Богун. Окремої уваги заслуговують дивовижної краси ікони. При бажанні Володимир Кузін заведе вас і до своєї майстерні, де народжуються його шедеври.

— Я не люблю, коли спостерігають за моєю роботою, — каже він. — Виганяю всіх, окрім котів. Вони труться попід ногами, але не заважають мені, я навіть перемовляюся з ними словом-другим (сміється). А якщо серйозно, то робота дуже кропітка і вимагає максимальної концентрації уваги, точності від майстра, делікатності. Коли різьблю, молюся Богові. Прошу Його,

опускається донизу у вигляді ніжки до столу. Такий стіл різьбяр колись побачив у Німеччині і запам'ятав до деталей, а тепер вирішив відтворити. Також він виготовляє на замовлення іменні стільці, трони, інші предмети вжитку та меблі.

— Різьблені речі — дороге задоволення, — зізнається майстер. — Не може такий табурет, з натурального дерева, над яким я три дні працював, коштувати 150 гривень, як той, що на ринку продається і склеєний з ДВП за дві години. В меблевих магазинах зараз рідко можна побачити справді натуральне дерево. От колись із дружиною з цікавості зайшов в один і побачив стіл «з натурального дерева». І ціна в нього була відповідна. Та коли я підняв його ніжку, то побачив, що то звичайне ДВП, обклеєне шпоном.

Натуральне дерево має інший вигляд, по-іншому пахне і є надійним матеріалом. От мої вхідні натуральні двері не розсихаються, не тріскають, не обвисають, хоча на них і дощ ллє, і сніг падає. Та що там казати: у хаті з такими меблями й почуватися здоровішим. От зараз я запланував собі кухню повністю дерев'яну зробити, починаючи від підлоги і закінчуючи стелею.

Роботи Володимира Кузіна замовляли із США, Ізраїлю, Польщі, Словаччини та інших країн. Він спілкується по скайпу з художниками зі всього світу. Проте у виставках брати участь не любить.

— У кожну свою роботу я кладу душу, — пояснює різьбяр. — Не важливо, чи це ікона, чи простий стілець. Вони для мене однаково цінні. Тож коли після виставок мені їх привозять у понівеченому стані, мені їх шкода, наче вони живі. Після останньої виставки я свої роботи півроку реставрував. Не хочу, щоб це повторилося, тому й на ринок продавати їх не вожу. Краще хай всі очікі приїздять до мене — на екскурсію, а заодно і щось придбати (сміється).

